

Verslag vergadering raadsronde gele kamer d.d. 12 mei 2015

Verslag: mevrouw Sinsel

Afwijking van het treasurystatuut t.a.v. aangaan van een geldleningsovereenkomst

Aanwezig

Fractiewoordvoerders: de dames Düren, Heijnen, Thieme en de heren Bonder, Nicky Beckers, Pie Frijns, Van Lune, Sondeijker en Wijnands

Voorzitter: mevrouw Van Ham

College: wethouder Van Grootheest

Griffie: de heer Cobben (secretaris)

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom. De voorzitter deelt mee dat de fracties van Partij Veilig Maastricht, de Partij van de Arbeid, GroenLinks, de Maastrichtse Volkspartij, D66, de VVD, de Seniorenpartij Maastricht, het CDA en de SP aanwezig zijn. De voorzitter geeft aan dat de wethouder eerst zal aangeven wat de afwijking van het treasurystatuut inhoudt.

Wethouder Van Grootheest deelt mee dat het hierbij gaat om het verstrekken van leningen door de gemeente. Daarvoor zijn heel heldere regels opgesteld. De treasurer van de gemeente (bewaarder van de schatkist) heeft de mogelijkheid om leningen te verstrekken aan woningcorporaties die projecten in Maastricht uitvoeren en aan deelnemingen van aan Maastricht gelieerde instellingen, mits de aanvrager voldoende zekerheden als onderpand kan inbrengen. Indien deze woningcorporaties, deelnemingen, instellingen onvoldoende zekerheden kunnen inbrengen is het verstrekken van leningen een bevoegdheid van het college. Bij de aanvraag van een lening door een andere dan de genoemden ligt de bevoegdheid bij de raad. Voor de funding van deze leningen trekt de treasurer financieringsmiddelen aan.

De kern van het verhaal is dat er een aantal instellingen zijn zoals corporaties waaraan de gemeente leningen mag verstrekken inclusief allerlei onderpanden. Dat is in deze situatie echter niet aan de orde. Dit is namelijk een organisatie die een CPO-project wil opzetten waarvoor aan de gemeente een financiële ondersteuning is gevraagd. Het college steunt dit idee, omdat men ook kan leren van de zaken waartegen deze organisatie aan gaat lopen, zodat men in de toekomst vaker dergelijke projecten mogelijk kan maken. Dit gebeurt op twee manieren, enerzijds via een subsidie voor de voorbereidingskosten en anderzijds met een lening. Ten aanzien van de lening moet het college een akkoord aan de raad vragen.

De **voorzitter** biedt nu de mogelijkheid om vragen te stellen. Verder wil de voorzitter ook graag weten of het stuk naar de raadsvergadering over twee weken doorgeleid kan worden.

D66 (Wijnands) heeft een vraag van procedurele aard. Het presidium geeft in het rondbriefje aan nog aanvullende informatie te willen hebben. Is deze informatie al verstrekt? Verder was D66 destijds een voorstander van het initiatief raadsvoorstel. D66 zal dan ook dit voorstel ondersteunen.

De voorzitter antwoordt dat alle gevraagde informatie is verstrekt.

De **VVD** (Beckers) is heel blij dat iets gedaan wordt met het initiatiefvoorstel van de VVD vraaggericht bouwen. De VVD heeft echter toch een aantal bezwaren. Vraaggericht bouwen is namelijk vooral bedoeld om particulieren te stimuleren om zelf initiatieven te nemen. Het verstrekken van subsidies en leningen is echter van een heel andere orde. Wat is de kans op precedentwerking met als gevolg dat men nog een aantal keren van het treasurystatuut zal afwijken? Heeft het college een risicoprofiel gemaakt van de stichting Betrokken wonen zodat men een afweging kan maken? Waarom dekt de gemeente eventueel 25% van de lening? Daarmee zegt men namelijk op voorhand dat men het risico gaat spreiden. De VVD vindt dit een vreemde zaak.

Daarnaast vindt de VVD ook dat van een organisatie met dergelijke grote plannen verwacht kan worden dat een investering van 50.000 euro zelf gedragen kan worden. Maastricht heeft ook niet voor niets het treasurybeleid vastgesteld. De VVD vindt het afwijken hiervan een principiële zaak. De fractie vraagt naar de opvatting van het college.

De **Seniorenpartij Maastricht** (Frijns) vraagt meer uitleg over de renteloze lening. Dat betekent namelijk ook dat de gemiste rente gedekt moet worden. Daarmee bestaat een grotere kans op precedentwerking.

De **SP** (Bonder) sluit aan bij de vraag van de Seniorenpartij over de renteloze lening.

Partij Veilig Maastricht (Thieme) heeft een procedurele vraag. De fractie stelt vast dat de twee toegevoegde stukken ten tijde van de fractiebespreking nog niet bekend waren. De wethouder heeft nu de afwijkingen inzichtelijk gemaakt. Verder sluit de fractie aan bij de opmerkingen van de VVD over waar de gemeente bij dit soort leningen in toekomst de grens zal trekken. Daarnaast vraagt de fractie waarom nu een lagere subsidie dan is gevraagd wordt verstrekt (50.000 euro in plaats van 71.000 euro).

De **PvdA** (Van Lune) is voorstander van het CPO bouwen en de start van een eerste project waarvoor onderzoek nodig is. Daarnaast stelt de fractie vast dat het hier niet een afwijking van het treasury statuut betreft maar 'iets' wat door de raad moet worden vastgesteld. Dus een andere regel van het statuut. De PvdA ziet het als een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de gemeente en de initiatiefnemer. Daaruit kan geen precedentwerking voortkomen. De fractie vraagt meer uitleg. Heeft dit project de lening nodig voor het pilot? Draagt dit bij aan het beleid van de gemeente met betrekking tot het vraaggericht bouwen?

GroenLinks (Düren) ondersteunt het vraaggericht bouwen en sluit aan bij de vraag van de VVD over hoe nodig de lening is. GroenLinks vraagt meer uitleg.

De **Maastrichtse Volkspartij** (Sondeijker) sluit aan bij de vraag van de VVD over het risicoprofiel ten aanzien van de 25%. Is dit onderzocht en zo ja, wat was de uitslag? Verder sluit de fractie aan bij de opmerking van de VVD over de draagkracht van de organisatie ten aanzien van 50.000 euro. De fractie is dan ook zeer benieuwd naar het antwoord van de wethouder.

Het **CDA** (Heijnen) vindt het een prima voorstel dat in het beleid van de gemeente past. Het CDA vindt ook dat het risico ad 41.000 euro te overzien is, terwijl de kans bestaat dat het particulier opdrachtgeverschap een positieve impuls krijgt. Het CDA vindt dit het risico waard. Wel is het CDA verbaasd dat het grootste gedeelte van het raadsstuk over de subsidie gaat, terwijl het juist een combinatie van een subsidie en een lening betreft. De lezer wordt hiermee op het verkeerde been gezet. Ten slotte sluit de fractie aan bij de terechte opmerkingen van de VVD en de Maastrichtse Volkspartij.

Wethouder Van Grootheest stelt vast dat inderdaad niet voor niets een bepaald kader ten aanzien van de leningen is vastgesteld. Wethouder Van Grootheest deelt ook de opvatting van de Partij van de Arbeid. Het college moet inderdaad toestemming hiervoor aan de raad vragen. Het college vindt het namelijk van groot belang om op het gebied van het vraaggericht bouwen met initiatieven te komen. Dat gebeurt ook in de bredere zin van het woord bij verschillende projecten. De wethouder merkt op dat deze projecten ook allemaal heel verschillend zijn en allemaal een verschillende aanpak vereisen. In dit geval kan de gemeente op financieel gebied hulp bieden bij de voorbereidingskosten. De kost gaat namelijk voor de baat. Het college vindt het heel belangrijk om hiervan te leren. Daarmee is ook absoluut geen sprake van een precedentwerking. Maastricht heeft immers nog maar heel beperkte ervaringen met CPO. De wethouder wil geen initiatieven afwachten maar graag een helpende hand toesteken om ervan te leren. Dat is ook als een voorwaarde opgenomen. Mensen die in eigen beheer willen bouwen lopen immers tegen heel veel problemen aan. Het college vindt het van groot belang – en de raad heeft dit ook als opdracht meegegeven – om met dit onderwerp aan de slag te gaan en te ondervinden tegen welke vraagstukken men aanloopt. Daarom is hier sprake van een pilot. Dit is een unieke situatie en elke situatie zal opnieuw beoordeeld moeten worden.

In antwoord op de vragen over de risicoanalyse geeft de wethouder aan dat in de afgelopen periode veelvuldig ambtelijke gesprekken met de initiatiefnemers zijn gevoerd. Het risico bestaat inderdaad ook dat het project niet zal slagen. De wethouder hoopt echter dat het project wel slaagt. Dat zal men echter in de loop van het proces ondervinden. Het college vindt dat het gaat over aanvaardbare bedragen om een mooi project mogelijk te maken.

De vraag over de 25% dekking van de lening zal ambtelijk worden beantwoord. Verder ligt de rentedekking in het beschikbare budget. De gemeente heeft namelijk nog ISV-middelen (middelen voor stedelijke vernieuwing) gereserveerd/gelabeld om met het onderwerp aan de slag te gaan.

In antwoord op de vraag van PVM geeft de wethouder aan dat het college voor de voorbereidingskosten een subsidie wil verstrekken omdat dit over het proces gaat. De gemeente gaat echter niet over de architectkosten en dergelijke.

In antwoord op de PvdA geeft de wethouder vervolgens aan dat het een stuk moeilijker wordt als de gemeente niet bijdraagt. De banken zijn immers niet al te scheutig met het verstrekken van leningen voor voorbereidingskosten. Daarom start men met een kleine groep en zal men toewerken naar een grotere groep zodat een bank voldoende zekerheid heeft voor het verstrekken van een lening.

De **VVD** (Beckers) merkt per interruptie op dat banken sinds de financiële crisis niet voor niets, niet meer zomaar leningen verstrekken zonder een onderpand. De banken schatten de risico's in en zijn voorzichtiger geworden met het uitlenen van geld. De fractie vindt niet dat het een taak van de gemeente is om dit risico van de banken te dekken. Waarom zou een gemeente dit moeten doen?

Wethouder Van Grootheest deelt de opvatting van de VVD volledig. Dit is inderdaad geen taak van de gemeenten maar van de banken. Het voorstel wordt in deze unieke situatie gedaan omdat de banken dit echter nalaten. De bouw is in Nederland in elkaar gezakt juist omdat de banken geen leningen meer verstrekken en omdat bepaalde voorwaarden zijn doorgeslagen. De bedoeling is dat men in deze unieke situatie ontdekt waar men tegenaan loopt. Wellicht vloeit hieruit voort dat een aantal gemeenten in Zuid-Limburg met de banken zullen moeten gaan praten om ervoor te zorgen dat de bouw weer meer op gang komt.

De **VVD** (Beckers) weet niet of een onderscheid gemaakt moet worden. Wat gebeurt bijvoorbeeld als Vesteda met een dergelijk verzoek bij de gemeente komt om te bouwen voor het luxesegment?

Wethouder Van Grootheest antwoordt dat een overheid juist wat vaker onderscheid zou moeten durven maken. De wethouder vindt dat men in Nederland vaak is doorgeslagen om alle situaties gelijk te willen behandelen, terwijl situaties niet gelijk zijn. Men moet op basis van argumenten durven te zeggen dat sprake is van een unieke situatie. Daarom is ook geen sprake van precedentwerking. De wethouder kan op basis van heel goede argumenten onderbouwen waarom een dergelijke vraag van de Vesteda niet gehonoreerd zal worden.

De **Seniorenpartij Maastricht** (Frijns) merkt per interruptie op dat als eenzelfde collectief met een dergelijke vraag komt de gemeente dus eigenlijk verplicht is om een lening te verstrekken. Daarom vindt de fractie het jammer dat het een renteloze lening is.

Wethouder Van Grootheest antwoordt dat juist omdat het college hiervan geen dagelijkse praktijk wil maken, een renteloze lening aan de orde is. De gemeente is immers geen bank. Daarnaast wil de wethouder eerst graag bezien welke zaken hiervan geleerd kunnen worden, zodat nieuwe projecten ook zullen slagen.

In antwoord op het CDA geeft de wethouder vervolgens aan de opmerking over de opbouw van het stuk goed te begrijpen. Er is inderdaad veel aandacht besteed aan de argumenten. Formeel wil het college namelijk afwijken van het statuut op basis van heel goede argumenten. De wethouder zal deze opmerking van het CDA meenemen bij toekomstige stukken.

Ten slotte geeft de wethouder aan dat hij inmiddels van de ambtenaren heeft vernomen dat het 100% risico in eerste instantie bij de organisatie lag. In onderling overleg is toen besloten om het risicoprofiel iets te verminderen. De gemeente neemt daarom nu 25% van het risico voor haar rekening.

De voorzitter biedt nog ruimte voor het stellen van aanvullende vragen.

De **PvdA** (Van Lune) stelt vast dat de wethouder aangeeft dat de gemeente hierbij belang heeft en dat dit bijdraagt aan de beleidsdoelstellingen. In die zin stemt de fractie in. Daarmee dient het voorstel immers een breder doel dan alleen de ondersteuning van een project.

De **Maastrichtse Volkspartij** (Sondeijker) vindt ook dat het risico genomen moet worden. Dit is/likt een goed plan. Verder geeft de fractie aan dat bij een risicoprofiel niet bepaald moet worden of een plan doorgaat. De vraag betreft het financiële risicoprofiel. Hoe solvabel is de initiatiefnemer om – als het fout gaat – die 75% terug te betalen? In dit kader sluit de fractie aan bij de opmerking van de VVD. Men staat nu immers pas aan het begin. Hoeveel vet hebben de initiatiefnemers op de ribben om dit plan ook inderdaad voort te zetten? Is dit bij het risicoprofiel ook meegenomen?

De **VVD** (Beckers) bedankt de wethouder voor de antwoorden. De fractie stelt vast dat als het plan niet slaagt dit de gemeente 10.000 euro kost. De VVD blijft dit erg vreemd vinden en neemt het stuk terug

naar de fractie. Het is immers zo dat de aanwezige raadsleden nu een beetje 'bankje' spelen. De meesten zijn hiertoe echter niet in staat omdat men hiervoor niet is opgeleid. Het zou fijn zijn geweest als bijvoorbeeld een balans van deze stichting beschikbaar was gesteld, zodat de raadsleden zelf de risico's kunnen schatten.

Het **CDA** (Heijnen) deelt de opvatting van de VVD. Het zou inderdaad nuttig zijn als het risico meer inzichtelijk is.

De **Seniorenpartij Maastricht** (Frijns) wil graag nog een antwoord op de vraag over de 25%. De fractie staat verder positief tegenover het initiatief. In de toekomst zal ook meer behoefte aan dit soort woonvormen bestaan. Dit kan ook de start zijn voor meer projecten. De fractie denkt dan ook dat dit kleine risico moet worden genomen.

De voorzitter antwoordt dat de wethouder deze vraag al heeft beantwoord.

De **SP** (Bonder) vindt de beantwoording van de wethouder voldoende. De SP ondersteunt dan ook het initiatief.

Partij Veilig Maastricht (Thieme) heeft verder geen vragen. De fractie merkt verder op dat even googelen leert – de Maastrichtse Volkspartij refereerde ook aan de solvabiliteit van de stichting – dat de twee bestuurders geen ervaring hebben met projectontwikkeling. Verder heeft de heer Bierhoff (een van de bestuurders) meerdere malen als gastspreker bij Maastricht Culturele Hoofdstad een bijdrage geleverd. De fractie vindt dan ook dat men waakzaam moet zijn ten aanzien van 'de schijn van' mochten meerdere stichtingen dit soort verzoeken indienen.

Wethouder Van Grootheest herhaalt dat het risico oorspronkelijk voor 100% bij de stichting lag. In onderling overleg is toen afgesproken dat een beperkt deel van het risico (25%) bij de gemeente komt te liggen.

Vervolgens herhaalt de wethouder dat de gemeente geen bank speelt. Wel heeft de gemeente ook al eerder starterleningen verstrekt. Daarnaast zijn deze constructies niet ongebruikelijk in Nederland. Dit gebeurt ook elders, zoals in Noord-Brabant. De gemeente Maastricht wil dit echter juist niet structureel doen. Dit is een pilotproject waaruit geleerd kan worden en waarbij de voorbereidingskosten middels een subsidie worden afgedekt, naast een lening voor de andere kosten. Dit is een eenmalig voorstel. Verder zal de wethouder nog bekijken in welke mate een abstract financieel overzicht aangeleverd kan worden (toezegging). Wethouder Van Grootheest zal echter geen informatie over individuele personen aanleveren.

In antwoord op de vraag over het risico geeft de wethouder aan dat de gemeente in ieder geval het bedrag van de subsidie kwijt is en dat de lening eventueel niet wordt terugbetaald. Dat is gezien de omvang van het bedrag – los van de principiële discussies – een overzienbaar bedrag.

De **VVD** (Beckers) merkt per interruptie op dat met 'bankje spelen' wordt bedoeld dat de raad moet beslissen over een lening. Verder merkt de fractie op dat in het stuk staat dat het bedrag aan de stichting wordt geleend. De wethouder geeft nu echter aan: 'individuele personen'. Een stichting is echter een rechtspersoon die een balans heeft. De stichting heeft de verplichting om het geld terug te betalen. Daarom is de solvabiliteit van de stichting wel degelijk van belang. Hierin kan wel degelijk inzage worden gegeven.

Wethouder Van Grootheest antwoordt dat hier wel degelijk individuele personen achter zitten. De wethouder zal hierin geen enkel inzicht verstrekken. De wethouder zal echter wel bekijken wat mogelijk is om de raad meer helderheid te geven.

De voorzitter stelt vast dat het stuk voor een aantal fracties rijp is voor beraadslaging in de raad, maar voor een aantal fracties echter nog niet. Verder zal de wethouder nog informatie verstrekken, voor zover dat mogelijk is.

De voorzitter vraagt aan de betreffende fracties om uiterlijk in de loop van de volgende week (in verband met de feestdagen) te laten weten of zij, met de verstrekte informatie van de wethouder, akkoord gaan met de beraadslaging in de raad. Zo niet zal het stuk opnieuw in een raadsronde worden geagendeerd.

De **Maastrichtse Volkspartij** (Sondeijker) vraagt of de informatie wordt verstrekt voordat de fracties een besluit moeten nemen.

De voorzitter antwoordt bevestigend. De bedoeling is dat de informatie tijdig wordt verstrekt.

De voorzitter sluit onder dankzegging van de aanwezigen de vergadering.

Maastricht, 12 mei 2015

Cobben
Secretaris

Van Ham
Voorzitter